ఊరంతి వెంకటరావు

నాతో పరిచయం ఉన్న వ్యక్తుల్లో ఎవరిని అసాధారణవ్యక్తిగా పరిగణిస్తానని మా ఆవిడ యథాలాపంగా అడిగిన రోజు మళ్ళీ అతను నాకు జ్ఞాపకం వచ్చాడు. అసలు నాకు ఎంతోమంది గొప్పవాళ్ళు, ప్రతిభావంతులు తెలిసిఉన్నప్పటికీ, అతని ఒక్కసారే కలుసుకుని ఉన్నప్పటికీ అతన్నే అసాధారణ వ్యక్తిగా నేను భావించడంలోనే అతని ప్రత్యేకత ఉంది.

నేను ఒకానొక కంపెనీతరఫున ఊరూరా తిరిగి ఆ కంపెనీవారుకు మార్కెట్లో బాగా చలామణీ అయ్యేలా ప్రచారం చెయ్యడంలో చాలా [illegible] [illegible] నేనుతూ ఉంటాను. [illegible] [illegible] వ్యక్తులను కలుసుకుంటూ ఉంటాను. నేను ప్రయాణాలు చేసే రైలుబళ్ళలోనే, బస్సుల్లోనే విభిన్న వస్త్రాలు, వివిధ అభిరుచులుగల మనుష్యులు తారసపడుతూ ఉంటారు.

పది, పదిహేను రోజులు రైలుమీద తిరిగి ఇంటికి తిరుగుప్రయాణం అవుతున్నప్పుడు రైలులో నా పెట్టెలోకి ఎక్కిన [illegible] సామాన్యమైన ఆ వ్యక్తిని మాత్రం మొదట్లో అతనికేమీ ప్రత్యేకత కనిపించలేదు నేను. అతను సాధారణంగా ప్రజలందరూ అనుకొనే అర్థంలో అందగాడేమీ కాదు. ఆయన మరీ పొడుగూ కాదు, అలాగని పొట్టీ కాదు. కాని అతని మొహంలో ఎల్లప్పుడూ కనిపించే చిరునవ్వు, అతని ప్రవర్తన మాత్రం ఎదుటివారిని అతనివైపు ఆకర్షించుకొనేలాగు చేస్తాయి. అతను ఎప్పుడూ ఏదో ఆలోచించేమనిషిలాగ కూడా కనపడడు. అతని [illegible] ఉన్న దాక్షిణ్యమే, [illegible], అతను ఎక్కువ [illegible] ఉండేందుకు తెచ్చుకొన్న అక్కర [illegible] ఒక దాక్షిణ్యం ఉంటాడని గ్రహించాను.

"గుడీవినింగ్" అని నన్ను పలకరిస్తూ నా పక్కన సీటులో అతను ఆసీనుడయ్యాడు.

[illegible] కాలక్షేపం [illegible] [illegible] [illegible] పక్కన పెట్టి, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] దూరప్రయాణమా?" అన్నాను సమాధానంగా.

"నేను కొత్తకోట వెళుతున్నాను. [illegible] కొద్దిరోజులు విశ్రాంతికోసం, [illegible] మార్చుకోవాలని [illegible]

నెప్పు తిరిగివస్తున్నాను. మీా రెప్పుడైనా కొత్తకోట వచ్చారా?"

"లేదు బాబూ, రాలేదు" అన్నాను, అటువంటి వాళ్ళు వెళ్ళడంలో నాకు ఉన్న భయము, బాధ వ్యక్తపరుస్తూ.

తరవాత మేమిద్దరము అదే ధోరణిలో సంభాషణ సాగించాము. పరిస్థితుల ప్రాబల్యంవల్ల ఒక చోట చేరిన ఇద్దరు అపరిచిత వ్యక్తులు ఏదో విధిలేక ఎదటివారిని సంతృప్తిపరచడం కోసం, ఆనందింప చేయడంకోసం, పరిచయం చేసుకోవడం కోసం ఎలా సంభాషణ సాగిస్తారో అలాగే మా మధ్య కొంతసేపు సంభాషణ సాగింది. కొంతసేపు సంభాషణ సాగిన తరవాత, మా ఇద్దరికి పరిచయం పెరిగిన తరవాత కూడా అతను నేనుచేసే వృత్తిని గురించిగాని, నా జీతంగురించిగాని ఏమీా ప్రశ్నలడగలేదు. కాని యథాలాపంగా నాగురించి కొంత సమాచారం రాబట్టాడు. కాని ఉన్నట్టుండి అతను నన్నొక ప్రశ్న వేశాడు. నాగురించి అదే ప్రశ్న అతనుకాక మరొకరెవరు వేసినా నేను కంగారుపడి ఉండేవాణ్ణి.

"మీ ఉద్యోగంతో మీరు అట్టే సంతృప్తిగా ఉన్నట్టులేదు. అవునా?"

"ఏమి? ఎందువల్ల? నేను సంతృప్తిగానే ఉన్నాను. నా ఉద్యోగం మంచిది. నాకు మంచి జీతం ఇస్తారు" అన్నాను కొద్దిగా తడబడుతూ.

"మీరు పడే శ్రమకు మీకు మంచిజీతం ఇస్తారని నాకు తెలుసును. కాని నే ననుకొనే దేమంటే కొంత అసంతృప్తి, అసనమ్మకం మీలో ఉన్నాయని" అన్నాడు.

నాలో అట్టడుగున ఉన్న భావాన్ని, నేను ఎవరికీ తెలియకుండా జాగ్రత్తపడుతూ ఉన్న భావాన్ని కనిపెట్టాడని ఆశ్చర్యపోతూ "మీకెలా తెలుసు? నా ఉద్యోగం ఏమిటో కూడా మీకు చెప్పలేదే?" అన్నాను.

అతను తన మామూలు చిరునవ్వు నవ్వాడు. "అదంతా మామూలే. మీలో ఒకవిధమైన అసంతృప్తి ఉం. మీరు నివసించే ప్రదేశం మీకు నచ్చలేదన్నారు. మీకు పెద్దనగరాల్లో నివసించడం అంటే ఇష్టమన్నారు."

"అవుననుకోండి. నేను చిన్నప్పటినుంచీ పెద్ద పట్టణాల్లో పెరిగాను. నాకు చిన్న గ్రామాల్లో

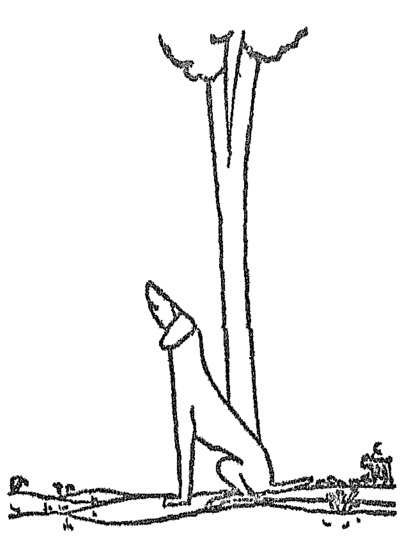

నిరీక్షణ
చిత్రం—విరల్

ఉండడమంటే చాలా అసహ్యం. మీకుమాత్రం పెద్దనగరాల్లో ఉండాలని ఉండదా?" అన్నాను.

"నేను ఎక్కడ ఉన్నా నాకు ఒకలాగే ఉంటుంది. కాని ప్రస్తుతం మనం నా విషయం మాట్లాడడం లేదుగా. ఒకటి చెప్పండి, మీరు పెద్దపట్టణాల్లో ఉన్నప్పుడు కూడా మీలో ఏదో అసంతృప్తి ఉండేదా, లేదా?" అన్నాడు, ఏదో అపూర్వమైన సత్యాన్ని బయటపెడుతున్నవాడిలాగ.

"అవును, అసంతృప్తి చెందేవాణ్ణి."

"మీరు పనికివచ్చేపని ఏదీ చెయ్యడంలేదని, పెద్ద లక్షాధికారి అయిపోతే బాగుండుననీ, పెద్ద రాజకీయవేత్తగాని, రచయితగాని అయితే బాగుండుననీ అప్పుడప్పుడు అనుకుంటూ ఉంటారా, లేదా?"

"అవుననుకోండి. గొప్పవాడు, పెద్దవాడు అవాలని ఎవరు అనుకోరు? ఈ సబ్బులు, సెంట్లు అమ్మే వ్యాపారం మీకు చేదామని ఉంటుందా!" అన్నాను.

"ఈ కోరుకున్నవన్నీ అయిపోతే ఏంచేస్తారు?"

"నేను..." అని ఆగాను. నా కోరికలు నాకెంత నిర్దుష్టంగా, సహజంగా ఉన్నా, అవన్నీ తీరితే నేనేం చేస్తానో నా మనస్సులో ఏదో ఆలోచన మెదులుతూంది గాని పైకి చెప్పలేకపోయాను. నా తటపటాయింపు అతను కనిపెట్టాడు.

"ఇది అందరూ పడుతున్న బాధే. అసంతృప్తిలో నించి కోరికలు పుడతాయి. కోరికలవల్ల కొన్ని మంచి పనులు జరుగుతాయి. కాని దీర్ఘకాలిక ఫలితాలు తీసుకొని చూస్తే ఏదో తెలియని అసంతృప్తివల్ల చాలామంది మనుష్యులు సంఘానికి చెయ్యవలసినంత మంచి చెయ్యలేకపోయారు" అన్నాడు.

"అయితే మీారు మనమందరము మనకు ఉన్నదానితో తృప్తిపడి, వృద్ధిలోకి రావడానికిగాని, పరిస్థితులను ఉన్నతస్థితిలోకి తేవడానికిగాని పాటుపడకూడదంటారా? అలా అయితే అంతా సున్నా అవుతుంది" అన్నాను కోపంగా.

అతను నావైపు అదోలాగ చూశాడు. ఏవో లెక్కలు, అంచనాలు వేసి కొత్త సిద్ధాంతం ఏదో నా ముందు పెట్టేవాడిలాగ కనుపించాడు.

"ఎప్పుడూ దేనికోసమో ఆందోళన చెందుతూ ఆత్రులు చాస్తూ ఉండడంలోనే ప్రగతి ఉందనుకో కూడదు. మన దగ్గిర ఉన్నదాన్ని అధికంగా వినియోగించుకొని, ఎక్కువ అనుభవం పొందడంలో ఉంది ఆనందం. ఎప్పుడూ లేనిదానికోసమే ప్రయత్నం చెయ్యడంలో మీదగ్గిర, మీ చుట్టూ ఏమి ఉన్నాయో మీరు చూడడంలేదు. పరిస్థితులు మారిపోయే సమయానికి మీ అధీనంలో ఉన్నదానితో ఏమి చెయ్యాలో తెలియకుండా మీ చెయ్యి జారిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది . . . . . ." అని నవ్వాడు. "నేను ఈ విషయాలన్నీ చెప్పి మీ బుర్ర వేడెక్కించేస్తున్నానేమో. పోనీ మరేదైనా మాట్లాడుకుందాం లెండి" అని మళ్ళీ అన్నాడు.

కాని ఈ కొత్త సిద్ధాంతం నాలో నూతన దృక్పథాన్ని తీసుకువచ్చింది.

"మీారు కొత్తకోటలో ఉంటున్నారా?" అన్నాను. ఆయన "అవును" అన్నట్లుగా తల ఊపాడు.

"మీారు డాక్టరు. అంత చిన్న గ్రామంలో మీకు జీవితం సంతృప్తిగా ఉందా? మీకు ఏ విశాఖపట్టణమో, విజయవాడో, హైదరాబాదో వెళ్ళాలని ఎన్నడూ అనిపించలేదా? అలాంటి పట్టణాల్లో డాక్టర్లకు మంచి అవకాశాలు, ఆదాయం ఉన్నాయి. అందులో మీవంటి తెలివిగలవారికి మరీ మంచి అవకాశం ఉంటుంది. అటువంటి పట్టణాలకు వెళ్ళాలనికూడా అనిపించ లేదని మీరన్నా నేను నమ్మను" అన్నాను.

"మీకు నిజం చెప్పాలంటే నాకు అలాగ అనిపించింది. కాని క్రమక్రమంగా నాకున్న ప్రజ్ఞకు ఈ కొత్తకోటే చాలా పెద్దఊరనిపించింది. ఇక హైదరాబాదు మాట ఎందుకు?"

ఇంత స్పష్టంగా, దాచుకోకుండా చెప్పినా ఆ మనిషి నాకేదో కొరుకుబడని కొయ్యలాగే కనిపించాడు.

"ఏమిటి మీరనేది? మీరు చెయ్యవలసింది బోలెడంత ఉందనా? లేక ఇక్కడ సంపాదనే రెండు

లాభదాయకం అధునాతనం అయిన చిన్న తరహా కుటీర పరిశ్రమ కొద్ది పెట్టుబడితో ప్రారంభించండి

కొద్ది పెట్టుబడితో పూర్తికాలికంగా గాని, సహాయ పరిశ్రమగాకాని లఘుపరిశ్రమ ప్రారంభింప దలచుకున్నవారు "అధునాతన కుటీర పరిశ్రమలు" అన్న తెలుగు గ్రంథాన్ని (రెండవముద్రణ) చదవాలి. లాభదాయకమైన లఘుపరిశ్రమలు, ముడిపదార్థాలు దొరుకుచోట్లు, యంత్రాలువాయిదాల పద్ధతిని తెప్పించుకోవడం, లఘుపరిశ్రమలకు ప్రభుత్వ సహాయం వగైరా విన్నో విషయాలు దీనో ఉన్నాయి. 960 పుటలు, 350 బొమ్మలు, గుడ్డబైండ్ ప్రతి ధర రూ. 15–50, తపాలాఖర్చు రూ. 2–00. ఇతర ప్రతులు: ఇంగ్లీషు, మరాటీ రూ. 15–50 హిందీ రు. 16.00 గుజరాతీ, మళయాళం, తమిళం, కన్నడం రూ. 13.00

COTTAGE INDUSTRY (ASN-31) P B 1262, Behind Recruiting office Near Red Fort, Jamuna Road, Delhi-6. Telephone 262835.

పనులు - ప్రమదలు

చిత్రం—గోలి నాగేశ్వరరావు

చేతులా సంపాదించతగినంత ఉందనా?" అన్నాను అతనిచేత స్పష్టంగా చెప్పించాలని.

"అబ్బే అదేంకాదు. ఆ మాటకి వస్తే నా డబ్బు నాకు టోటాటోటీగా సరిపోతుంది. నేను చెయ్యగలిగిన దానికంటే ఎక్కువ పనే కొత్తకోటలో ఉంది. చూడండి, నేను నా రోగులందరినీ శ్రద్ధగా చూసి ఇక్కడే వారికి సరియైన సేవ చెయ్యలేకపోతే హైదరాబాదులోనూ, విజయవాడలోనూ చెయ్యగలనా? అలాంటి పెద్ద పట్టణాల్లో నా దగ్గిరికి వచ్చిన కొంతమంది రోగుల్ని పెమ్మనైనా చెప్పాలి, లేదా ఏదో చూసీచూడనట్లు చూసి, మందులు రాసి ఇచ్చి, భగవంతుడిమీద భారంవేసి కూర్చోవాలి" అని కాస్సేపు ఆగి, "నేను ఈ వేళ చాలా మాట్లాడానేమో!" అన్నాడు.

ఆయన చెప్పింది నా మనస్సుకి వెంటనే నచ్చక పోయినా, ఆయన చెప్పినదాంట్లో సత్యాన్ని గ్రహించ దానికి నా మనస్సు తిరస్కరించలేదు.

"అయితే మీరు నాతో చెప్పినది మనసా, వాచా నమ్మి ఆ ప్రకారం చేస్తున్నారా? . . . నిజమేనా?" అన్నాను, నేను ఆయన సత్యసంధతను శంకిస్తున్నట్లు అడుగుతున్నానేమో అని అనుమానిస్తూ.

"అబద్ధం, అసంభవం అనా? ఇది అసంభవమనిగాని, అబద్ధమనిగాని మీరు ప్రయత్నించకుండానే ఎలా అనుకుంటారు? ఇది అసంభవం ఎప్పటికీ కాదు. మానవజీవితవ్యవస్థలో మానవుడు నిర్వహించవలసిన పనులు ఎన్నో ఉన్నాయి. తాను చేస్తున్న పనికంటే, తన వృత్తికంటే ఇతరులుచేసేవి ఎన్నోరెట్లు మంచివి, గొప్పవి అని అనుకుంటే ఏ మనిషీ తాను చేసేదానిలో పరిపూర్ణమయిన సినాగ్రత నిలిపి పని నిర్వహించ లేడు. రాజకీయవేత్తకు తన ఉద్యోగం ఎంత మహత్తరమైనదీ, బాధ్యతాయుతమైనదీనో, వడ్రంగికి అతని వృత్తి అటువంటిదే. నేను ఇదంతా చెప్పినందుకు, మీరు ఏనాటికైనా ఇలా కాన్వాసింగు చేసి పళ్ళులూ ఆవి అమ్మడమే కోట్లో కూర్చుని అమ్మడం కంటే మంచిదని గ్రహిస్తారు. ఎవరైనా మిమ్మల్ని కోట్లో కూర్చోమనీ, నాదు తిరుగుతామనీ అంటే మీరు ఒప్పుకోరు కూడా!" అన్నాడు.

మేము మళ్ళీ కాస్సేపు ఏదో పిచ్చాపాటీ మాట్లాడు కున్నాం. రైలు వేగం తగ్గిస్తూంది. కొత్తకోట స్టేషను చేరువలోకి వస్తూంది. ఆ ఊరు దూరం నించి ఎంతో చక్కగా, తీర్చి దిద్ది కట్టినట్లుగా అగుపడుతూంది. మానవసమాజంకోసం ప్రభుత్వంగాని, ఏదైనా సంస్థగాని ప్లానికతో బాగా ఆలోచించి పథకంవేసి కట్టినట్లుగా ఉంది ఆ గ్రామం.